

[Madsen-Mygdal.]

fulgtes af en — tilfældig — mindre Stigning paa de udenlandske Børser.

Medens der saaledes nok kunde være Grund til at behøje Regeringen den Fremgangsmaade, den benyttede ved Guldindløselighedens Ophævelse, nemlig i Stedet for at stille Forslag derom for Rigsdagen, som det for øvrigt ogsaa senere er sket, at foretage det samme paa egen Haand ved med tvivlsom juridisk Begrundelse at udstede Eksportforbud, saa var der dog ganske sikkert med Hensyn til selve Sagens Realitet saavel blandt de særlig kyndige som ogsaa blandt Lægfolk almindelig Enighed om, at Guldparitetens Opretholdelse var en Umulighed, og at et Forsøg i den Retning paa Forhaand vilde være haabløst. Næst efter England selv er der neppe noget Land, der har saa stor en Del af sin nationale Indtægt bestemt ved Sterlingværdien, som Danmark har det. Og rent bortset fra, at det vilde medføre fuldstændig katastrofale Følger for hele vort Erhvervsliv, dersom vi fremtidig skulde tage vore Indtægter i Sterling og afholde vore Udgifter i Guldvaluta, saa maatte alene den Omstændighed være afgørende, at der neppe forelaa Mulighed for at opretholde Kronens Guldparitet, selv om vi havde ønsket det.

Derfor tør det ogsaa nok siges, at det vakte Undren og Forbavselse Landet over, at Regeringen derefter ved en anden Minister — og nu var det Finansministeren — stillede det bestemte Krav til Nationalbanken, at den skulde holde sin Oktroj, det vil sige, den skulde føre Kronen tilbage til den Guldparitet, som Justitsministerens Eksportforbud faktisk havde slaet den ned fra. Forvirringen havde hermed naaet sit Højdepunkt, og Nationalbanken fastsatte i de Dage Valutakurser, som hverken var Fugl eller Fisk, men som virkede til fuldstændig Lammelse af hele den legitime Handelsvirksomhed.

Der opstod i de Dage et Kaos paa Valutaomraadet, som har faaet en meget træffende Karakteristik i et af Regeringens Blade, nemlig „Politiken“, der den 26. September skrev følgende:

Det tør nok siges, at en saadan langsom Kolbøtte i alle Dele af Erhvervslivet vil blive betragtet som det mest fortvivlede Stykke Valutapolitik, der hidtil er præsteret i Danmark.“

Ja, saaledes skriver Bladet „Politiken“, og det forekommer mig, at selv om Ordene er stærke, er de i hvert Fald meget rammende og rigtige. Ganske vist slog „Politiken“ selv Dagen efter en Kolbøtte, og endda

en meget hurtig Kolbøtte, men det er en helt anden Sag, der maaske staar i Tilknytning til det intime Samarbejde, som de to Regeringspartiers Ordførere altid takker hinanden saa hjerteligt for, naar de taler fra denne Talerstol. Jeg bemærkede dog i Dag, at Takken udeblev; om der deri ligger noget særligt, som Offentligheden skal fæste sin Opmærksomhed ved, ved jeg ikke, det vil vise sig senere. Men „Politiken“s hurtige Kolbøtte, hvis jeg maa bruge det Udtryk, afkræfter paa ingen Maade Rigtigheden af den af mig citerede Udtalelse.

Heldigvis endte det saa til sidst med, at man lagde det hele over i Hænderne paa den Minister, der i sin Egenskab af kgl. Bankkommissær var og er Landets egentlige Valutaminister; og efter at Sverige og Norge havde forladt Guldpariteten, fik vi saa den 29. September det Regeringsforslag, der blev vedtaget af begge Rigsdagens Ting i Løbet af halvanden Time og gjorde en Ende paa den ganske uholdbare Situation, som Regeringens indbyrdes modstridende Dispositioner havde ført Landet ind i.

Jeg fremdrager ikke disse Begivenheder fra den kritiske Valutaage for at rejse Diskussion om det forbigangne, det, som nu hører Historien til, thi Øjeblikket og Fremtiden har givet os nok andet at tænke paa, men jeg fremdrager det, fordi Forvirringen ikke blev bragt til Ophør ved selve Guldindløselighedens Ophævelse, Forvirringen har strakt sig ud over den første kritiske Uge og har kastet og kaster endnu sin Skygge over Erhvervslivet. Jeg erkender dog, at der endelig nu synes at blive truffet Foranstaltninger til, at Forvirringen og de Beslutninger, der blev truffet under Forvirringen, helt skal blive bragt til Ophør.

Jeg sigter her til, at da Nationalbanken pludselig skulde prøve at overholde Oktrojen, blev der udstedt meget rigoristiske Cirkulærer om Kreditindskrænkninger, Cirkulærer, som, hvis de var blevet opretholdt, vilde have anrettet ubodelig Skade paa hele det danske Erhvervsliv. Disse Cirkulærer, der, saa vidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, praktisk talt har standset al Laangivning mod Pantesikkerhed i gode Værdipapirer og fastsætter en generel Indskrænkning for Bankernes Kreditgivning, kunde maaske have været berettigede i en Situation, hvor man vilde gøre et fortvivlet Forsøg paa at genvinde den tabte Guldparitet; men under de nuværende Forhold er de ganske meningsløse og kan og bør ikke opretholdes.

Har vi ophævet Guldindløseligheden, bør vi ogsaa følge Englands Eksempel deri, at vi